

וואלה חדשות

דעות

העמימות החדשה של נכי צה"ל

מאת: ע"ד יואב אלמגור, מאמר אורח
יום שני, 27 בדצמבר 2010, 16:57

מסקנות ועדת גורן בעניין הקריטריונים להכרה בנכות צה"ל פוגעות במשרתי הקבע והשוטרים, שיידרשו להפעיל לוליינות משפטית כדי לקבל זכויות או פיצוי על פגיעתם. יואב אלמגור חושב שלא לכך הוועדה כיוונה

תגיות: נכי צה"ל

מלאכה מורכבת עמדה בפני הוועדה, אולי אפילו בלתי אפשרית (צילום: נמרוד סונדרס)

אתמול פרסמה ועדת גורן את מסקנותיה בעניין הקריטריונים להכרה בזכאות של נכי צה"ל. מלאכה מורכבת עמדה בפני הוועדה, אולי אפילו בלתי אפשרית. מאז קום המדינה, לא עברו חוקי הנכים שינויים. כעת, לראשונה, נאלצה הוועדה לגעת בעצב הרגיש של החברה הישראלית, יש שיגידו אף רקמת החיבור העיקרית בחברה מפוצלת ומפולגת. בה בעת, נדרשה הוועדה "להביא לייעול ולחיסכון במערכת השיקום, במסגרת התקציב הקיים".

לחץ גדול הופעל על ידי אגף השיקום, שניסה לקדם עמדה קיצונית לפיה רק

מי שנפגע בפעילות קרבית או מבצעית ייחשב כנכה צה"ל. לפי התמונה שהוצגה לוועדה, רק רבע מהנכים נפגעו בפעילות כזו, ורבים אחרים הם "משפרי תנאים" לפנסיה, נפגעים בתאונות דרכים בעת חופשה או תובעים בשל מחלות שאין בינן לבין השירות הצבאי מאום. הקול הציבורי וארגון נכי צה"ל התנגדו בתוקף להצגת עמדה זו, והדגישו כי אין להפלות בין דם לדם, ויש להניח שהוועדה הושפעה מקולות אלו. אם היתה מתקבלת עמדת משרד הביטחון בנושא, ההשלכה היתה עשויה להיות קשה ביותר, תוך יצירת שווים ושווים יותר במערכת שעד היום נחשבה כצבא העם.

פותחים פתח לכרסום נוסף בזכויות

הפגנת נכי צה"ל (צילום: עוז מירון)

עם זאת, ועדת גורן מציעה גזרות רבות. בעבר היו כל חיילי הסדיר, המילואים וקבע זכאים להכרה גם על חבלה וגם על מחלה שנגרמו תוך ועקב השירות, וזאת לאחר מסלול ייסורים קשה של מבחנים משפטיים ורפואיים. אם יתקבלו המלצות הוועדה, משרת בקבע או שוטר אשר חלה במחלה עקב השירות, לא יוכל עוד לפנות למשרד הביטחון ולקבל את כל הזכויות של נכה צה"ל אלא לפנות למוסד לביטוח לאומי.

אם יאומצו ההמלצות, תהיה פגיעה נוספת במשרת קבע או בשוטר שנחבל או נפצע בשירות: הוא יצטרך להוכיח

לא רק את עצם הפגיעה, או את הבעיה הרפואית הנובעת מהפגיעה, אלא גם שתנאי השירות שגרמו לפגיעה הם "ייחודיים ומיוחדים". המושג הזה עמום בדיוק כפי שהוא נשמע. אם אחת ממטרות הוועדה היה גיבוש קריטריונים ודאיים להכרה בנכות, הרי שהמלצה זו עשויה להיות פתח לכרסומים נוספים בזכויות של נכי צה"ל.

בין "ייחודיות" ל"מיוחדות"

נניח שוטר, שנאלץ לסחוב ציוד ועבר פריצת דיסק בגב; אם הוא סוחב ציוד יעודי להאזנות חשאיות שעושה המשטרה, כנראה שיוכר בתור נכה צה"ל. החבר של אותו שוטר, סוחב לידו ציוד כבד, אבל לא לצורך מבצעי של המשטרה; ככל הנראה, לפי המלצות הוועדה, לא יוכר. האם הגיוני להבחין בין השוטר וחברו?

גם חיילים בשירות סדיר או מילואים לא יוכרו כנכי צה"ל אם חלו בעת השירות מבלי שיוכחו "ייחודיות" ו"מיוחדות" של תנאי השירות. נניח לדוגמא חייל, שחויב להתגייס על אף שהוא חולה במחלת הצליאק. אותו חייל חייב תזונה מיוחדת. אם היא לא נשמרת אז הוא חולה, ומצבו מחמיר. לפי המלצות ועדת גורן עולה לכאורה שאותו חייל לא יוכל לעולם לתבוע נכות, כי אין שום ייחוד בדרך בה החמירה מחלתו. בתי המשפט עשויים להכיר בחוסר היכולת להגן על החייל כמשהו "מיוחד" לשירות, אבל זה מחייב לוליינות משפטית ולא לכך הוועדה כיוונה.

ועדת גורן קבעה שמטרתה היא להביא להקצאה נכונה יעילה וטובה של הכספים המחולקים כיום לנכי צה"ל. הוועדה עצמה העידה שקיבלה פניות רבות בנוגע לקשיים שעומדים בפני נכי צה"ל המבקשים לקבל טיפול רפואי וזכויות נוספות, אך היא נמנעה לעסוק בכל אלה בנימוק שוועדה ציבורית נוספת בראשות ח"כ ישראל חסון היא שבודקת את התנהלות אגף השיקום. ייתכן שעם פרסום מסקנותיה הסופיות של ועדת חסון נדע כיצד מנותבים הכספים.

* הכותב עו"ד יואב אלמגור, הוא סגן לפרקליט מחוז תל אביב לשעבר.

לצפייה בכתבה המלאה
סרקו את ה-QR קוד
וואלה! איתך בכל מקום, הורד לנייד

הירשמו לניוזלטר של וואלה! וקבלו את הסיפורים החמים ישירות למייל

הירשם

הזן כתובת דוא"ל

☐ אני מאשר קבלת ניוזלטר יומי הכולל קישורים לכתבות נבחרות וואלה!

